

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

Bu sayımızda

UFAZ-da onlayn
formatda ilk
“Məzun Günü”

⇒səh.2

“Ümumi təhsil sahəsində
2019-2020-ci tədris ilinin
yekunu və növbəti tədris
ilinə hazırlıq”

⇒səh.5

Hökumətlərarası Təqaüd
Programlarına dair internet
səhifəsi istifadəyə verilib

⇒səh.8

200 Azərbaycan
vətəndaşı Macaristanda
təhsil almaq hüquq qazanıb

⇒səh.8

Təhsil Nazirliyi və Dövlət İmtahan Mərkəzinin birgə məlumatı

Böyük MÜƏLLİM, sadə İNSAN

Dünyanın fəlakət sürükleyən ağır koronavirus pandemiyası Bakı Dövlət Universitetinin fiziqa fakültəsinin Nanomaterialların kimyəvi fizikası kafedrasının dosenti, Respublika Fizika Olimpiadasının sədri, istedadlı alim və müəllim, dosent Naqif Nəbiyevden de yan keçmedi. Azərbaycan tehsilində özünməxsus əməyi olan Naqif müəllimin vaxtsız vəfatı doğmaları, yaxınları, dostları, telebələri üçün böyük itki oldu. Bu işqılı insanın, alimin, ziyanının, böyük mənada əsl Müəllimin yoxluğu onu tanıyanlar üçün gözənləməz olduğu qədər de təleyin amansız qarar idi.

Naqif Nəbiyev 29 iyul 1960-ci ildə Qəribi Azərbaycanda ziyanlı ailəsində an-

dan olub. 1977-ci ildə indiki Bakı Dövlət Universitetinin fiziqa fakültəsinə daxil olub və orantı 1982-ci ildə müvəffəqiyyətlə bitirib. O, 1982-ci ildə aspirantura ya daxil olub və 1986-ci ildə orantı bitirərək uğurla dissertasiya işini müdafiə edib və fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alımlıq derecəsi alıb. 1986-ci ildən fiziqa fakültəsinin Nanomaterialların kimyəvi fizikası kafedrasında işə qəbul edilib və ömrünün sonuna qədər bu kafedrada çalışıb. Onun pedagoji fealiyyəti çoxşaxəli olub. Orta məktəblərin istedadlı şagirdlərinin fizikadan respublika və beynəlxalq olimpiadalarla seçilməsində və həzırlanmasında əvəzsiz xidmətlər göstərib. Onun rəhbərliyi ilə beynəlxalq olimpiadalarla hazırlanmış şagirdlər dəfələrlə yüksək nöticə göstərərək ölkəmizə

fiziqa sahəsində medallar qazandırıblar. Ünivərsitet teləbələrinin tekce biliq vermər, gelecek üçün yalnız motivasiya və inkişafın yoluunu göstərmir: o hem de ona həyata hər anda örnək olacaq əsl müəllim qazandırır. Və bu müəllimlər ömrü boyu ruhən yanımızdadır. Öz həyatları, şəxsi keyfiyyətləri, insani nümunələri ilə Teləbələrinin yaddaşına Naqif müəllimin adı somiyyətin, məhrəbənə, yüksək bilik və bacarıqların simvolu kimi yazılıb. Bir de teləbələrin dostu.

Bir həqiqət dənlişdir, teləbələri şagirdlərinin fizikadan respublika və beynəlxalq olimpiadalarla seçilməsində və həzırlanmasında əvəzsiz xidmətlər göstərib. Onun rəhbərliyi ilə beynəlxalq olimpiadalarla hazırlanmış şagirdlər dəfələrlə yüksək nöticə göstərərlər.

Fuad Qarayev, Təhsil İnstitutunun İş-

tedadlı uşaqlarla iş səbəbinin müdürü:

- Naqif müəllimlər mənəm tanışlığım on azı 15 il öncəsinə dayanır. O zamanlar da biz birləşdikdə beynəlxalq olimpiadalarla şagirdlərin hazırlığı prosesi ilə möşğül olduğum. 2014-cü ildən etibarən Təhsil Nazirliyi tərəfindən ister Respublika fənn olimpiadalarının təşkilini və keçirilməsinə, isterse də beynəlxalq olimpiadalarla hazırlanıq prosesinə yanaşma müsbət yondo dəyişmişdi. Onun savadlı, istedadlı, güclü fizik olmaqla yanşı, müsbət insani keyfiyyətlərə malik olmasına beləd idim. Elə bu məqsədə 2014-cü ildə Naqif müəllimə RFO-nun münsiflər heyətinə rəhbərlik etməsini xahiş etdim.

⇒Ardı səh.6

Peşə təhsili müəssisəsində bir ilk

Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə-Təhsili Mərkəzində yüksək texniki peşə - subbakalavr seviyyəsi üzrə tədrisə başlanılaçq

Bu dərs ilində təhsil sistemi koronavirusun səbəb olduğu pandemiyadan on az zərərlə çıxmaya çalışdı. Təhsildə böyük təcrübəyə sahib, məsafədən təhsili artıq müyyən seviyyədə tətbiq edən təhsil müəssisələri bu mərhələni uğurla başa vurdu. Tədris ilində çatışmazlığı olanların onu növbəti illərdə aradan qaldırmış şansını nozərə alsaq, pandemiyanın fəsadlarının həmin müəssisələrə o qədər de ağır olmayıcağı düşüne bilerik. Amma verdiyi təhsilin daha böyük hissəsi - 60 faizi

manda qarşıya qoyduqları planlardan danışdı.

Pandemiya dövrü

- Ötən tədris ilini necə başa vurdunuz? Qarşıya qoyduğunuz hadisələr koronavirusun kölgəsində qalmadı ki?

- Etiraf edim ki, koronavirusun səbəb olduğu pandemiyə bütün sahələrdə nisbi de olsa, öz təsirini göstərdi. Həmین sahələrdən biri de təhsildir. Ancaq ölkəmizdə bir çox təhsil müəssisələri bu vəziyyətdən on az zərərlə çıxaraq tədris ilini uğurla başa vurdular. Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə-Təhsil Mərkəzinin direktoru Rəşad Xanlarov “Azərbaycan müəllimi” qəzetinə müsahibəsində pandemiyə şəraitində vezifələrinin öhdəsindən necə gəldiklərindən, eyni za-

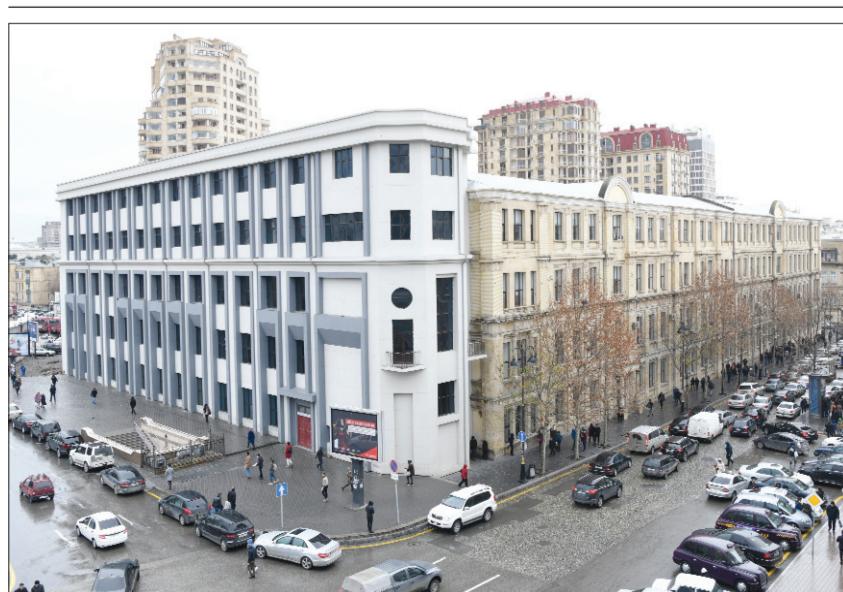
rindəndir. Bu dövrə seçdiyimiz düzgün metodolojiya, tədris strategiyası, təhsilə yanaşma, innovativlik, tədbirlərin vaxtında ve lazımi sistem üzərindən yəriye yetirilməsi qarsılışdırıq vəziyyətin təsirini minimallaşdırmağa kömək etdi. Mərkəz təhsilsalaları üçün Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə “Microsoft Teams” platforması üzərindən nəzəri derslerin və praktik tapşırıqların qarşılınması və tətbiqinə imkan yaratdı. Düzdür, bəzi praktiki məşqələrlər keçirmək mümkün olmadı. Ancaq teledəslər, mərkəzin “Microsoft Team”s distant təhsil platforması və təlimçilərin tədrisə kreativ yanaşması bu təsiri azaltmağa kömək etdi.

⇒Ardı səh.8

Qocaman universitet - innovasiyalar mərkəzi

ADNSU-da tələbələrin ideyalarına əsaslanan startap və innovativ layihələr geniş vüsət alır

Səh.5

UNEC brendi Estoniyada da tanındı

UNEC dünya təhsil bazارında Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin brendi kimi mövqeyini gücləndirməkdədir.

Ali məktəbdən verilən məlumatə görə, UNEC brendi Litva, Latviya, Polşa, Slovakiya, Macaristan, Xorvatiya və Türkiyədən sonra səkkizinci xarici ölkə olaraq, Estoniyada da qeydiyyatdan keçib. Yaxın zamanlarda UNEC markasının digər xarici ölkələrdə də tanınması gözlənilir.

Bildirilib ki, öz əhəmə dairəsini gündən-günə genişləndiren UNEC təklif etdiyi təhsil proqramları və xidmətləri ilə artıq bir dünya markasına çevriləkdir. Universitetin dünyannın bir sıra nüfuzlu beynəlxalq reytinq təşkilatlarında əldə etdiyi uğurlu nəticələr həm də UNEC brendinin artan güc ilə əlaqədardır.

SABAH təcrübəsi əsasında xüsusi istedadlı qruplar yaradılacaq

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdmən Akademiyasında (ADBTİA) Təhsil Nazirliyinin SABAH qrupları layihəsinin təcrübəsi əsasında müvəffəqiyyətlə təhsil alan istedadlı tələbələrdən ibarət xüsusi qrupların təsis edilməsi nəzərdə tutulur. Məqsəd tədrisinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, fərqli təhsil mühitinin yaradılması, savadlı və bacarıqlı tələbə yetişdirilməsindən ibarətdir.

Təhsil Nazirliyinin SABAH qrupları layihəsi ilə birgə əməkdaşlığı uyğun olaraq, ADBTİA çərçivəsində 2020-2021-ci tədris ili üçün xüsusi qruplar açılır. Birgə razılığa əsasən, ilkin olaraq “İdmən menecmenti və kommunikasiya” ixtisası üzrə xüsusi seçim yolu ilə formalasdırılan istedadlı tələbələr üçün akademiyanın müsteqil pilot qrupunun yaradılması məqsədəyən hesab edilir. Bununla əlaqədar müvafiq qrupların formalasdırılması, tədrisin təşkil üçün tələbə və professor-müəllim heyətinin seçimi prosesinə start verilir.

Qeyd edək ki, SABAH qrupları layihəsi təhsil sistemində 2014-cü ildə yaradılan innovativ layihədir. 2019-cu ilin statistikasına əsasən, SABAH məzunlarının böyük bir hissəsi (müraciət edənlərin 88 faizi) ölkə daxili və xaricində (müraciət edənlərin 96 faizi) magistraturaya qəbul olub, dövlət (müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin 78 faizi) və özəl sektorun müxtəlif sahələrində müvəffəqiyyətlə fəaliyyət göstərir. Azərbaycan təhsil sisteminde artıq özünü doğrultmuş SABAH qrupları layihəsinin 6 illik təcrübəsindən istifadə edilməsi ADBTİA-də istedadlı tələbələrdən ibarət xüsusi qrupların yaradılmasına və uğurla fəaliyyət göstərməsinə əsaslı yaradır.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbərtutaraq **qərara alıb**:

Maddə 1. “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 9, maddə 684; 2011, № 2, maddə 70; 2014, № 1, maddə 3; 2015, № 11, maddə 1266; 2016, № 1, maddə 41, № 11, maddə 1766; 2017, № 2, maddə 145, № 5, maddə 691, № 7, maddə 1277, 1300, № 12 (I kitab), maddə 2202; 2018, № 7 (I kitab), maddələr 1381, 1409, № 11, maddə 2208; 2019, № 5, maddə 798, № 7, maddə 1190, № 8, maddə 1382, № 11, maddə 1684; № 12, maddə 1881; 2020-ci il 17 aprel tarixli 51-VIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 9.3-cü maddədə “akkredita-siya xidməti” sözləri “müvafiq icra-hakimiyyəti organının müəyyən etdiyi orqan (qurum)” sözləri ilə əvəz edilsin.

1.2. 16.3-cü maddeyə aşağıdakı məzmunda üçüncü cümlə əlavə edilsin:

“Təhsil müəssisəsinin akkredita-siyasına görə “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu ödənilir.”.

1.3. 16.4-cü maddədə “müəyyən edilmiş qaydada yaradılmış dövlət akkreditasiya xidməti” sözləri “müəyyən etdiyi orqan (qurum)” sözləri ilə əvəz edilsin.

1.4. 17.4-cü maddeyə aşağıdakı məzmunda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Peşə təhsili üzrə qeyri-formal və informal təhsil formalları vasitəsi-le əldə edilmiş bilik, bacarıq, səriştə

ve təcrübənin qiymətləndirilməsi vo tanınması ilə əlaqədar göstərilən xidmətlərə və həmin xidmətlərlə əlaqədar siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti organının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən digər xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti organının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş məbləğdə xidmət haqqı ödənilir.”.

1.5. 29.0.28.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“29.0.28.1. bu Qanunda nəzərdə tutulmuş dövlət rüsumunun və xid-mət haqlarının məbləğini müəyyən etmək.”;

1.6. 29.0.37-ci maddədə “təhsil proqramlarını” sözləri “təhsil proq-ramlarını (kurikulumları)” sözləri ilə əvəz edilsin.

1.7. 32.3.15-ci maddədə “peşə” sözü “və peşə” sözləri ilə əvəz edilsin.

“Təhsil haqqında” və “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

1.8. 42.2-ci maddə ləğv edilsin.

1.9. 44.2-ci maddəyə aşağıdakı məzmunda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Azərbaycan Respublikasında xarici ölkələrin ali təhsil sahəsində ixtisaslarının tanınması və ekvivalentliyinin müəyyən edilməsinə (nostrifikasiyasına), xarici ölkələrdə verilən təhsil haqqında sənədlərin tanınması ilə əlaqədar göstərilən xidmətlərə və həmin xidmətlərlə əlaqədar siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti organının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən digər xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti organının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş məbləğdə xidmət haqqı ödənilir.”.

1.10. 45-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“45.1. Bu Qanunun telebələrinin pozulmasına görə hüquqi, fiziki və vəzifeli şəxslər qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

45.2. Bu Qanunun 17.4-cü və

44.2-ci maddələrinə esasən tətbiq edilən xidmət haqqı müvafiq icra hakimiyyəti organının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məq-

sədi ilə müvafiq icra hakimiyyəti or-qanının müəyyən etdiyi orqanın (qu-rum) hesabına köçürülr. Bu və-saitin istifadə qaydasını müvafiq icra hakimiyyəti organının müəyyən et-diyi orqan (qurum) müəyyən edir.”.

Maddə 2. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 740; 2002, № 12, maddə 706; 2003, № 1, maddə 23, № 8, maddə 428, № 12 (I kitab), maddələr 676, 698; 2005, № 1, maddə 1, № 6, maddə 1014, № 10, maddə 1605, № 11, maddələr 1753, 1776, 1780, 1790, № 12, maddələr 2006, 2051; 2017, № 3, maddələr 337, 341, № 5, maddə 742, № 6, maddə 1028, № 7, maddə 1308, № 8, maddə 1506, № 12 (I kitab), maddə 2265; 2018, № 3, maddə 405, № 4, maddələr 639, 647, № 6, maddələr 1186, 1194, № 7 (I kitab), maddələr 1415, 1444, № 8, maddə 1675, № 12 (I kitab), maddə 2489; 2019, № 1, maddə 45, № 4, maddələr 571, 596, № 5, maddə 797, № 7, maddələr 1176, 1181, 1190, 1192, № 8, maddələr 1360, 1363, 1371, № 11, maddələr 1681, 1694) 2.0.18-ci və 32-ci maddələri ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 may 2020-ci il

1700-dən artıq müəllimin iştirakı ilə onlayn forum

İyulun 8-də Təhsil Nazirliyi, Milli Məclisin Elm və təhsil komitesi, Azərbaycan Gənc Müəllimlər Assosiasiyanın birgə təşkilatçılığı ilə tədris ilinin yekununa dair onlayn forum keçirilib.

“Virtual məktəb” platforması üzərindən təşkil olunan virtual tədbirə respublikanın müxtəlif bölgələrini təmsil eden 1700-dən artıq müəllim və təhsil işçisi qatılıb. Forumda Təhsil naziri Ceyhun Bayramov, Fransanın Azərbaycandakı səfiri Zəkari Qros, Azərbaycanın Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev, Strasburq Universitetinin xarici əlaqələr üzrə prorektoru İrini Tsarnadu Jakoberger, ADNSU-nun rektoru Mustafa Babanlı, UFAZ-in direktoru Vazeh Əskərov, baş katib Şarlot Payen, yerli və xarici müəllim heyəti, məzunlar, tələbələr və əməkdaşlar iştirak edib.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov çıxışında fransız hemkarlarla birgə seyir sayısında əldə edilən müsbət növbələrdən söz açıb. Nazir bildirib ki, bu əməkdaşlıq Fransa və Azərbaycan arasındakı əlaqələri inkişaf etdirəcək, həm de Azərbaycanda insan kapitalının inkişafına töhfə verəcəkdir.

Təhsil sahəsində yeni çağrılar və əsas istiqamətlər haqqında danışın müllət vəkil Bəxtiyar Əliyev Təhsil Nazirliyi ilə six əməkdaşlıqda çalışdıqlarını və birgə addımların atılması istiqamətindəki fəaliyyəti müsbət qiymətləndirib.

Müllət vəkil Şahin Seyidzadə tədris ilində görünlər, pandemiya ərafaında onənəvi təhsilin vətən təhsilə transferi, post-pandemiya dövrü üçün fealiyyətlər, o cümlədən, onlayn platformalarla müəllimlərin və təhsilin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə qisə məlumat verib, təhsil işçilərini və AGMA-nı gələcək addımlarda təşəbbüs və təkliflərlə çıxış etmeye davet edib.

Sonra Azərbaycan Gənc Müəllimlər Assosiasiyanın keçdiyi yol və gördüyü işlər, pandemiya ərafaında vətən təhsilin inkişafı istiqamətindəki fəaliyyəti müsbət qiymətləndirib.

Forum qarşılıqlı fikir mübadiləsi şəklinə davam etdirilib, müəllimlərin sualları cavablandırılıb, fikir və təklifləri dinlənilib.

UFAZ-da onlayn formatda ilk “Məzun Günü”

İyulun 8-də Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Fransız Universitetində (UFAZ) ilk “Məzun Günü” keçirilib.

“Microsoft Teams” platforması üzərindən onlayn formatda təşkil olunan tədbirdə Təhsil naziri Ceyhun Bayramov, Fransanın Azərbaycandakı səfiri Zəkari Qros, Azərbaycanın Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev, Strasburq Universitetinin xarici əlaqələr üzrə prorektoru İrini Tsarnadu Jakoberger, ADNSU-nun rektoru Mustafa Babanlı, UFAZ-in direktoru Vazeh Əskərov, baş katib Şarlot Payen, yerli və xarici müəllim heyəti, məzunlar, tələbələr və əməkdaşlar iştirak edib.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov çıxışında fransız hemkarlarla birgə seyir sayısında əldə edilən müsbət növbələrdən söz açıb. Nazir bildirib ki, bu əməkdaşlıq Fransa və Azərbaycan arasındakı əlaqələri inkişaf etdirəcək, həm de Azərbaycanda insan kapitalının inkişafına töhfə verəcəkdir.

Müllət vəkil Şahin Seyidzadə tədris ilində görünlər, pandemiya ərafaında onənəvi təhsilin vətən təhsilə transferi, post-pandemiya dövrü üçün fealiyyətlər, o cümlədən, onlayn platformalarla müəllimlərin və təhsilin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə qisə məlumat verib, təhsil işçilərini və AGMA-nı gələcək addımlarda təşəbbüs və təkliflərlə çıxış etmeye davet edib.

Sonra Azərbaycan Gənc Müəllimlər Assosiasiyanın keçdiyi yol və gördüyü işlər, pandemiya ərafaında vətən təhsilin inkişafı istiqamətindəki fəaliyyəti müsbət qiymətləndirib.

Forum qarşılıqlı fikir mübadiləsi şəklinə davam etdirilib, müəllimlərin sualları cavablandırılıb, fikir və təklifləri dinlənilib.

Onlayn tədbirə qoşulan Azərbaycanın Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev UFAZ-ı İki ölkə arasında strateji tərəfdəşligin çox vacib və güclü simvolu kimi qiymətləndirib.

ADNSU-nun rektoru Mustafa Babanlı da “Məzun Günü” ilə bağlı hər kəsi tövək edərək deyib ki, UFAZ öz tələbələrini verdiyi elmi bilik və peşə bacarıqlarından oləvə həm də həyata hazırlayır.

Daha sonra çıxış edən Stras-

burq Universitetinin xarici əlaqələr üzrə prorektoru xanım İrini Tsarnadu Jakoberger, UFAZ-in baş katibi Şarlot Payen UFAZ-la-yışığını vacib bir nüaliyyət kimi qiymətləndirib, məzunları tövək və bütün kollektivə təşəkkür edib.

Çıxışdan sonra UFAZ-in 4 illik fealiyyəti ərzində maraqlı anıların və tələbələrin uğurlarının öks olunduğu şəkillər və video-görüntülər nümayiş olunub.

Tədbirin davamında oxuduq-

ları xitəslər üzrə yaxşı nəticə göstərən tələbələrdən İrədə Bünyatova, Süleyman Qafarlı və Məryem İsmayılova UFAZ haqqında teşəssürlərinin bölüşüb.

Qeyd edək ki, 2016-cı ildə UFAZ-in I kursuna qəbul olan 141 tələbədən 125 nəfəri bu il məzun olur. UFAZ-in 2020-2021-ci il magistratura pilləsinə qəbul olan 80 tələbədən 47 nəfəri UFAZ tələbəsidir. 10 UFAZ tələbəsi TOTAL təqəbüdünə qazanaraq Fransanın en aparıcı universitetlərində magistratura pilləsi üzrə təhsil almaq imkanı elədib. 10-dan çox tələbə müxtəlif xarici universitetlərin magistratura pilləsinə qəbul alıb. UFAZ-in 17 tələbəsi öz xitəs üzrə iş tapmağa nail olub.

Xatırlaqla ki, UFAZ Azərbaycan və Fransa prezidentlərinin təşəbbüsü ilə 2016-cı ildən fəaliyyətə başlayıb, UFAZ-da təhsil alan tələbələr ADNSU ilə yanaşı Fransanın Strasburq və Renn-1 universitetlərinin diplomlarını əldə edirlər.

2020-ci ilin sentyabr ayından etibarən tədris olunacaq magistratura programlarında da iki diplom təmin edilir.

Bu imtahanlarda istirak etməyən 9 və 11-ci sinif məzunları üçün olavaş qeydiyyat tələb olunmadan sentyabr ayında yenidən buraxılış imtahanlarının təşkil olunması və həmin şəxslərin yekun qiymətləndirilməsinin aparılaraq onlara attestat verilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Respublikasının ali və orta xitəs təhsili müəssisələrinə sənəd verməyən şagirdlər buraxılış imtahanlarında istirak etməyə bilərlər. Qeyd edək ki, sərtləşdirilmiş karantin rejimi tətbiq olunan rayon və şəhərlərdə 11-ci sinif təhsil bazasında imtahan verməli olan, lakin ali və ya orta xitəs təhsili müəssisələrinə sənəd verməyən şagirdlərinin sayı 2785 nəfərdir.

Bu imtahanlarda istirak etməyən 9 və 11-ci sinif məzunları üçün olavaş qeydiyyat tələb olunmadan sentyabr ayında yenidən buraxılış imtahanlarının təşkil olunması və həmin şəxslərin yekun qiymətləndirilməsinin aparılaraq onlara attestat verilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Respublikasının ali və orta xitəs təhsili müəssisələrinə sənəd verməyən şagirdlərlər.

Təhsil Nazirliyi və Dövlət İmtahan Mərkəzinin birgə məlumatı

Əvvəli səh.1

“Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 25 iyun tarixli 120 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin qərarı

“Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 10 fevral tarixli 220 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 17 aprel tarixli 996 nömrəli Fərmanın 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədi və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təkifinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini qərara alır:

“Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 10 fevral tarixli 220 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 17 aprel tarixli 996 nömrəli Fərmanın 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədi və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təkifinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini qərara alır:

“Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 25 iyun tarixli 120 nömrəli Qərarda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 6, maddə 564; 2012, № 1, maddə 30, № 11, maddə 1208; 2013, № 9, maddə 1133; 2014, № 2, maddə 201; 2015, № 4, maddə 466, № 8, maddə 964; 2016, № 5, maddə 955, № 12, maddə 2239; 2017, № 4, maddə 642; 2018, № 3, maddə 590, № 11, maddə 2431; 2019, № 10, maddə 1675; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 4

mart tarixli 81 nömrəli Qərari) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1-ci hissəyə “təhsil xərclərinin” sözlərində əvvəl “illik” sözü əlavə edilsin.

2. 2-ci hissədə “və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura və rezidentura səviyyələrində her bir təhsilalana düşən illik təhsil xərclərinin miqdarı” təsdiq edilsin (4 nömrəli əlavə).

3. Aşağıdakı məzmunda 3-1-ci hissə əlavə edilsin: “3-1. Ayri-ayri elm sahələri üzrə dövlət sifarişi ilə ali təhsil müəssisələrinin doktorantura (dissertanlıq istisna olmaqla) səviyyəsində her bir təhsilalana düşən illik təhsil xərclərinin miqdarı” təsdiq edilsin (4 nömrəli əlavə).

4. Həmin Qərarda təsdiq edilmiş 1 nömrəli əlavə - “Ayri-ayri ixtisaslar üzrə dövlət sifarişi ilə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və əsas (baza ali) təhsili səviyyəsində her bir təhsilalana düşən təhsil xərclərinin miqdarı” aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Ayri-ayri ixtisaslar üzrə dövlət sifarişi ilə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və əsas (baza ali) təhsili səviyyələrində hər bir təhsilalana düşən illik təhsil xərclərinin miqdarı

Ixtisaslar	Hər bir təhsilalana düşən illik təhsil xərclərinin miqdari (manatla)
1	2
Azərbaycan dil və ədəbiyyat müəllimliyi	1710
Biologiya müəllimliyi	1850
Cənəfəti müəllimliyi	1710
Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (dillər üzrə)	1710
Fizika müəllimliyi	1850
Fiziki tərbiyə və çağırışqədərki hazırlıq müəllimliyi	1710
Fiziki tərbiyə və çağırışqədərki hazırlıq müəllimliyi (qızlar üçün fiziki tərbiyə)	1710
İbitdai sinif müəllimliyi	1710
İnformatika müəllimliyi	1710
Kimya müəllimliyi	1850
Kimya və biologiya müəllimliyi	1850
Korreksiyadıcı təlim	1710
Məktəbəqədər təhsil	1710
Məktəbəqədər təlim və tərbiyə	1710
Musiqi müəllimliyi	1710
Riyaziyyat müəllimliyi	1710
Riyaziyyat və informatica müəllimliyi	1710
Tarix müəllimliyi	1710
Tarix və cənəfəti müəllimliyi	1710
Təhsildə sosial-psixoloji xidmət	1710
Təsəvir incəsənt müəllimliyi	1710
Texnologiya müəllimliyi	1710
Xərci dil müəllimliyi (dillər üzrə)	1710
Rəqs müəllimliyi	1710
Beynəlxalq münasibətlər	2100
Dinşinaslıq	2100
Dövlət və idarəmət münasibətlər	2100
Falsafa	2100
Filologiya (dil və ədəbiyyat göstərilməklə)	2100
Hüquqşünaslıq	2100
İslamşünaslıq	2100
Jurnalistika	2100
Kitabxanacılıq və informasiya fəaliyyəti	2100
Kitabxanacılıq və informasiya	2100
Kitabşünaslıq	2100
Antropologiya	2100
Poliitologiya	2100
Psixologiya	2100
Regionşünaslıq (regionlər üzrə)	2100
Sosiologiya	2100
Tarix	2100
Tərcümə (dillər üzrə)	2100
Aktiyor sənəti	2700
Bədii yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası	1710
Teatrşünaslıq	1710
Kinoşünaslıq	1710
Bəstəkarlıq	8200
Dekorativ sanat	5200
Dekorativ-təbiqici sənət (saholər üzrə)	5200
Dirijorluq	8200
Dirijorluq (saholər üzrə)	8200
Dizayn	2500
Dizayn (saholər üzrə)	2500
Heykəltəraşlıq	6000
Instrumental ifaçılıq	8200
Instrumental ifaçılıq (saholər üzrə)	8200
Solo oxuma	8200
Musiqişünaslıq	8200
Muzey, arxiv işi və abidələrin qurılması	1710
Muzeyə, arxiv işi və abidələrin qurılması	1710
Sənətşünaslıq	2210
Sənətşünaslıq (saholər üzrə)	2210
Vokal sənəti (saholər üzrə)	8200
Estrada sənəti	1710
Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	2700
Xoreoqrafiya sənəti (saholər üzrə)	1980
Dünya iqtisadiyyatı	1710
Mühəsibat ucğut və audit	1710
Sənəyenin təskili və idarə olunması	1710
Kommersiya	1710
Beynəlxalq ticarət və logistika	1710
Biznes idarəməti	1710
Davamlı inkişafın idarəməti	1710
Dövlət və baladıyyət idarəetməsi	1710
İqtisadiyyat	1710
Maliyyə	1710
Marketing	1710
Məncəmət	1710
Mühəsibat	1710
Statistika	1710
Biologiya	1850
Biotexnologiya	1850
Biotibbi texnologiya mühəndisliyi	2100

Coğrafiya	1850
Ekolojiya	1850
Fizika	1850
Geolojiya	1850
Hydrometeorologiya	1850
Kimya	1850
Kompyuter elmləri	1850
Məxanika	1850
Riyaziyyat	1850
Kosmik texnologiyalar mühəndisliyi	2100
Kosmik texnologiya mühəndisliyi	2100
Kosmik idarəetmə sistemləri mühəndisliyi	2100
Aerokosmik mühəndislik	2100
Aqrnomiqlıq	2100
Agroniştiq mühəndislik	2100
Bağçılıq və tərəvəzçilik	2100
Balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi	2100
Balıqçılıq	2100
Baytarlıq	2100
Baytarlıq təbabəti	2100
Bitki mühafizəsi	2100
Meşəçilik	2100
Şərabçılıq	2100
Su bioetihiyatlı və akvabitkilər	2100
Su bioetihiyatlı və akvakultura	2100
Torpaqşuraslıq və aqrokimya	2100
Yer quruluşu, torpaq və şəhər kadastrı	2100
Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı	2100
Zootekniklik	2100
Zoomühəndislik	2100
Bədən təbəyi və idman	2340
Bədən təbəyi və idmada reabilitasiya	2340
Əczəciilik	4800
Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya	4800
İdmən eməcniyyət və kommunikasiya	2340
Məşçilik (idman növü üzrə)	2340
Məşçilik	2340
Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)	2100
Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)	2100
Sosial iş	1710
Tibb bacısı işi	4800

Turizm və otelçilik	2100
Turizm baladçılıyi	2100
Turizm işin təşkili	2100
Harbi tibb	5400
Harbi hakim işi	5400
Müalicə işi	5400
İctimai sahiyyə	4800
Stomatologiya	4800
Tibbi profilaktika	4800
Tibb	5400
Kompozisiya materiallardan müdafiə təyinatlı məmulatların layihələndirilməsi və istehsal	2100
Harbi kompozisiya materialları mühəndisliyi	2100
Harbi rabitə vəsaitləri mühəndisliyi	2100
Optotexnika	2100
Optotexnika mühəndisliyi	2100
Pirotexniki vəsaitlərin texnologiyası	2100
Pirotexniki və partladıcı vəsaitlər mühəndisliyi	2100
Çoxkanalı radiotərəfə və troposfer rabitəsinin yeraltı aparatlarının hazırlanması, istismarı və tamiri	2100
Xüsusi təyinatlı texnika və sistemlər	2100
Sərhəd təhlükəsizliyi və idarəetmə	2100
Silah və silah sistemlərinin istehsalı texnologiyası	2100
Silah və silah sistemləri mühəndisliyi	2100
Sistem mühəndisliyi	2100
Sistemlər mühəndisliyi	2100
İnformasiya-tibbli fəaliyyəti	2100
İctimai təhlükəsizlik	2100
İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə	2100

Qeyd. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən dövlət sifarişi ilə her bir təhsilalana çəkilən faktiki illik xərc təsdiq edilmiş illik təhsil xərclərinin məbləğindən artıq olğudu halda, onun qalan hissəsi həmin ali təhsil müəssisəsi və ya onun təbə olduğu qurum tərəfindən ödənilir.

5. Həmin Qərarda təsdiq edilmiş 2 nömrəli əlavə - “Ayri-ayri ixtisaslar üzrə dövlət sifarişi ilə ali təhsil müəssisələrinin və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura və rezidentura səviyyələrində her bir təhsilalana düşən təhsil xərclərinin miqdarı” üzrə:

5.1. adında “və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura və rezidentura səviyyə

"Ümumi təhsil sahəsində 2019-2020-ci tədris ilinin yekunu və növbəti tədris ilinə hazırlıq"

İyulun 3-də Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyevanın iştirakı ile "Ümumi təhsil sahəsində 2019-2020-ci tədris ilinin yekunu və növbəti tədris ilinə hazırlıq" mövzusunda virtual müşavirə keçirilib. Müşavirədə nazirliyin Ümumi və məktəbəgədər təhsil şöbəsi, Təhsil Sisteminin İnformasiyaladırılması İdarəsinin əməkdaşları, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin və yerli təhsili idarəetmə orqanlarının rəhbərləri iştirak ediblər.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva çıxış edərək 2019-2020-ci tədris ilində əldə edilmiş uğurlar, pandemiyənən təsiri və ona qarşı atılan addımlar haqqında məlumat verib. Ötən dərs ilinin mühüm uğurları əsasən birinci yarım ilə bağlı olsa da vüseti və çoxşaxılılılığı ilə diqqəti cəlb edir. Dərs ilinin ikinci yarımında qazanılmış ən böyük nailiyət isə pandemiya şəraitində

Təhsil nazirinin müavininin iştirakı ilə virtual müşavirə keçirilib

də çox cəvik şəkildə "Dərs vaxtı" tədərsələr layihəsinin həyata keçirilməsi, eləcə də müəllimlərimiz virtual dərslərə qoşulması təşəbbüsündür. Xüsusi vurğulandı ki, həm tədərsələr, həm də virtual dərslər bir-birini montiqi cəhatdən tamamlamış, resurslardan düzgün istifadəyə yönəlmüşdür. Regionlarda şagirdlərin tədərsələrə baxışının təbliğ və təşviq edilmiş, yerli müəllimlərin öz şagirdləri üçün evvel müxtəlif platformalarda, sonra isə daha müteşəkkil formada "Virtual məktəb" platformasında dərs keçməsi fəaliyyətin vacib hissəsi olmuşdur. Görülən tədbirlərin nəticəsində şagirdlərin və müəllimlərin sağlamlığının qorunması prioritetini gözləməklə tədris prosesinin davamlılı-

ğını təmin etmək mümkün olmuşdur. Nazir müavini həmçinin qarşılardan gələn tədris ilə ilə bağlı müvafiq tapşırıqları diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən Ümumi və məktəbəgədər təhsil şöbəsinin müdürü Vəfa Yaqublu növbəti tədris ilinə hazırlıq, mövcud vəziyyətin yaradı biləcəyi çətinliklər və ona qarşı görülecek tədbirlər haqqında danışır. Bu zaman dünya təcrübəsinə istinad olunub, oxşar situasiyaların yaratıldığı problemlərdən çıxış yolları təqdim edilib. Pandemiya və post-pandemiya dövründə tədrisin təşkilinin 3 mümkün sənariisi müzakirə edilib, arzuolunan, mümkün və təxmin edilen sənarielerin tələb etdiyi strategiyalar nəzərdən keçirilib.

Təhsil Sisteminin İnformasiyaladırılması İdarəsinin şöbə müdürü Fidan Nəcəfova "Virtual məktəb" layihəsi üzrə yay aylarında nəzərdə tutulan fəaliyyətlərdən, layihənin müəllim və şagirdlər üçün yaratdığı imkanlardan söz açıb. Bildirilib ki, yay aylarında "Virtual məktəb" in fəaliyyəti rəngarəngliyi ilə fərqlənəcəkdir. Burada yalnız şagirdlər, müəllimlər deyil, həm də müəllim olmağa hazırlaşanlar xeyli faydalı materialları, canlı müzakirələr və mühazırələr təpə bilər.

Sonda müşavirə iştirakçılarının sualları cavablandırılıb, həmçinin yay tətili orzində müxtəlif mövzularda virtual müşavirələrin keçirilməsi qərarına alınıb.

"Virtual məktəb"də müəllimlər üçün fənlər üzrə ixtisas hazırlığı

İyulun 12-dən "Virtual məktəb"də müəllimlər üçün fənlər üzrə ixtisas hazırlığı təlimlərinə start veriləcək. Təlimlərin keçirilməsində məqsəd müəllimlərə iş qəbul, sertifikasiya və diaqnostik qıymətləndirilmə üzrə təşkil edilecək imtahanlara hazırlıq üçün dəstək göstərməkdir.

Təlimlər hər həftənin çərşənbə və bazar günləri Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, ibtidai sinif, riyaziyyat, informatika, fizika, biologiya, coğrafiya, ingilis dili, rus dili, fransız dili olmaqla 10 ixtisas üzrə keçiriləcək.

Təlimlər barədə ətraflı məlumat hər həftə "Virtual məktəb" in rəsmi "Facebook" sehifəsində paylaşılacaq. Müəllimlər tədbirin linkinə keçid etməklə qeydiyyatdan keçmədən canlı görüşdə iştirak edə biləcəklər.

Ödənişsiz formada təşkil olunacaq bu təlim idmətindən Azərbaycan və rus bölmələri üzrə müəllimlər faydalana bilərlər.

Qeyd edək ki, yuxarıda adları qeyd olunan təlimlərlə yanğı, "Virtual məktəb"də müəllimlərin peşəkar inkişafı məqsədi ilə davamlı olaraq "İngilis dilinin dənizşəq səviyyəsində tədrisi", "Kurikulumun tədrisi", "Elmi-texniki biliklərin gündəlik həyatda tətbiqi", "Rəqəmsal bacarıqların inkişafı", "Tədrisdə interaktiv alətlərin tətbiqi" kimi təlim və webinarlar təşkil olunur.

Qocaman universitet - innovasiyalar mərkəzi

Oruc MUSTAFAYEV

Bu il 100 illiyini qeyd edən Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti şərəfli bir yol keçmiş, bir əsrlər tarixi boyunca nəinki öz ölkəmizin, həmçinin dünyanın başqa ölkələrinin elm, təhsil və sənayesinin inkişafına qıymətli töhfələr vermişdir. ADNSU ali təhsil və elm ocağı olmaqla yaşışı hər zaman innovasiyalar mərkəzi kimi də tanınmışdır.

ADNSU-da informasiya texnologiyaları əsaslı innovasiyaların təsviri və inkişafı 2015-ci ildən sonra intensivləşmişdir. Həmin ilin sentyabrında universitetə rektor təyin olunmuş professor Mustafa Babanlının ilk işlərindən biri təhsil müəssisəsinin bütün fealiyyətində informasiya texnologiyaları sahəsinin təbliğ olmuşdur. Rektorun diqər bir fealiyyəti isə tələbələrin ideyalarına əsaslanan startap və innovativ layihələrin vüsət almışı idi.

Startap məktəbində ilk olaraq ən kreativ tələbələrə startap, ixtiraçılıq və biznes haqqında ən əsas biliklərin verilməsi məqsədilə təlim aparılması üçün Ukrayna və İsraildən olan mütəxəssislərlə razılıq gəlinib. Məktəbə qeydiyyat 29 dekabr 2015-ci ilde başlanıb, iştirakçılarla bağlı 247 nəfər müraciət edib. Müvafiq yoxlamadan

ADNSU-da tələbələrin ideyalarına əsaslanan startap və innovativ layihələr geniş vüsət alır

ADNSU - 100

ADŞ və Ukrayna olacaq. Məsələn, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nümayəndə heyeti Ukrayna Milli Texniki Universitetinin təşkil etdiyi onənəvi "Sikorski Çellenc" (Sikorsky Challenge) startap festivalında hər il iştirak edir. Keçirilən festivallarda ADNSU-nun "Eazi Start" Startap və İnnovasiya Mərkəzinin layihələri nümayiş etdirilir.

2015-ci ildən başlayaraq mərkəzdə 100-dən çox ideyalar nəzərdən keçirilib. Hazırda isə mərkəzdə ümumi 10 layihə üzrə aktiv işlər aparılıb. Bu layihələrin əksəriyyəti respublika və beynəlxalq yarışlara göndərilib, bəzi mükafatlara layiq görürlüb.

Uçan və üzən pilotlərə aparılan işlər də işlər gedir. Uçan dronlarla əlaqədar Ukrayna şirkəti ilə əməkdaşlıq yolları, həmçinin Azərbaycanda dronların sinası, istismarı və satışı ilə bağlı qanunvericilik öyrənilir. Mərkəzdə yaradılan dronlar müşahide, tədqiqat, kənd təsərrüfatı, daşma kimi məqsədlər üçün istifadə oluna bilər. Mayın ortasında Mərkəzin dronlarından biri universitet daxilində çəkiliş apararaq, ADNSU tələbələrinə ünvanlanan video-çərçivə hazırlanmasında feal iştirak etmişdir. ADNSU startap komandası tərəfindən elektron təhsil sistemi hazırlanıb və artıq istismar dövründədir.

Hazırda mövcud layihələr həm softver, həm də hardver işlərini əhatə edir. Əsasən kompüter programları və mobil tətbiqlərlə bağlı olan layihələr "Eazi START" Startap və İnnovasiya Mərkəzində komandaşların özürləri tərəfindən həyata keçirilir. Görülən işlər əsasən elektron təhsil sistemi, müxtəlif sahələrdə (məs. kənd təsərrüfatı) mobil programları, mobil və kompüter oyunlarını əhatə edir. Bundan əlavə, hardver layihələrə da diqqət ayrırlar.

Bu işdə universitetin İnformasiya Texnologiyaları Departamenti də yaxından iştirak edərək öz məsləhət və töhfələrini verməkdədir. Mühəndislik işləri isə tələbələrin ixtiyarına verilmiş xüsusi laboratoriyyada həyata keçirilir. Hər bir layihə ilə bağlı universitetin müvafiq kafedrasından bir və ya bir neçə müəllim məsləhətçi qismində çıxış edir, tələbələri düzgün yönləndirməyə çalışır.

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti "eazi START" Startap və İnnovasiya Mərkəzi vəsiatlı layihələrin inkişafına daha çox dəstək göstərmək niyyətindədir. Artıq bəzi layihə üzrə prototiplərin hazırlanmasından sonra onların yerli və xarici bazara çıxarılması üçün dəniz işlər aparılacaqdır. Bu sahədə əsas hədəf ölkələr İsrail, Estoniya, telesh və təkliflənəsasi olaraq küləvi istehsal təşkil ediləcək.

➡ Əvvəli sah.1

Oruc MUSTAFAYEV

Elə 2014-cü ildən etibarən Naqif müəllim həm də beynəlxalq fizika olimpiada komandasının rəhbəri oldu. Respublika fənn olimpiadalarının şəffaf, obyektiv, sağlam rəqabət prinsipləri çərçivəsində keçirilməsinə, qaliblərin sadəcə bilik və bacarıqlarına görə seçilmesinə çox diqqət yetirir və bunun üçün təklif və rəylərinə her zaman bimizlə böyükşərdi. Şagirdlərin yazı işlərinin yoxlanılma prosesi bəzən gecə saat 2-3-ə qədər davam edərdi. Şagirdlərin yazı işlərinə dəfələrə baxardı. Bir dəfə Respublika fənn olimpiadalarının mükafatlandırma mərasimində münsiflər heyətinin sədrlərindən bir nəfərə söz verilmesi təklif edilmişdi. Mən tərəddüb etmədən qaliblərimizi münsiflər heyəti adından ən gözəl Naqif müəllimin təbrik edəcəyini bildirmiş və onun çıxış etməsi təklini iki rəqəmli sürməşdüm. Naqif müəllim sehnədə çox qısa, ancaq çox menəli çıxış etmişdi. O, qalibləri, onların müəllimlərini və valideynlərini təbrik etmiş və ardınca isə “Şagirdlərin yazı işlərinin qiymətləndirilməsi prosesi zamanı münsiflər heyətinin işinə qarışmadıqları, sağlam rəqabət mühitinin yaradıldığı üçün hər kəsə münsiflər heyətinin adından təşəkkür-mürüm edirəm” - demişdi.

Naqif müəllim özələrində fizika üzrə regional və beynəlxalq səviyyədə tanınmış mütəxəssislərindən idi. Onun qonşu ölkələrdən olan fiziklərə yaxşı əlaqələri var idi və bundan Beynəlxalq Olimpiadalarə hazırlıq prosesində çox gözəl istifadə edərdi. Naqif müəllim şagirdlərin seçimindən tutmuş son hazırlıq prosesinə qədər məsələlərə çox obyektiv və şəffaf yanaşardı. Onun rəhbərliyi altında Fizika fənni üzrə beynəlxalq olimpiadalarə hazırlıq komandamız 2015-ci ildən bu yana müxtəlif miqyaslı beynəlxalq olimpiadalarдан 6 gümüs, 15 bürünc olmaqla 21 medal qazanıb. Daha əvvəller qazanılan medallarda da Naqif müəllimin çox ciddi əməyi olub, ancaq yuxarıdakı rəqəmlər bir-başa onun rəhbərlik etdiyi illərin statistikasıdır. O, həmçinin olimpiadaçı şagirdlər və mezunlar tərəfindən de çox sevilən və hörmət edilən bir alim idi. Məzunlar yay titili zamanı ölkəmizə gələndə mütləq onurla görüşər və müxtəlif istiqamətlərdə səhbatlər aparardılar, həmçinin olimpiadalarə hazırlıq prosesi zamanı da Naqif müəllim gənclərin təşəbbüslerindən və təkliflərindən istifadə edərdi. Belə ki, beynəlxalq olimpiadalarə hazırlıq programının və respublika fənn olimpiadalarının fizika fənni üzrə silabusunun hazırlanması zamanı Naqif müəllim öz təhsilərini Avropanın qabaqcıl universitetlərində davam etdirən gənclərin təkliflərini nəzərə almışdı. Həmçinin o, ölkəmizdə fizika fənni üzrə olimpiadalarə hazırlıq istiqamətində çap edilən nəşrlərde ekspert kimi öz dəyərlə töhfələrini verirdi. Yəni o, ölkəmizin müxtəlif ali təhsil ocaqlarında mühazırələr de-

məklə yanaşı istedadlı şagirdlərin olimpiadalarə hazırlığı istiqamətində nəzəri və praktiki dərslerin keçirilməsi, laboratoriya işlərinin hazırlanması, dərsliklərin yazılıması, sualların tərcüməsi, demək olar ki, bütün sahələrdə çalışmaqla bərabər gəncləri buna təşviq edirdi, digər bir ifadə ilə desək, gənclərdə fizika fənninə, onun tədrisinə maraq oynaması bacarıqlarına görə seçilmesinə çox diqqət yetirir və bunun üçün təklif və rəylərinə her zaman bimizlə böyükşərdi. Şagirdlərin yazı işlərinin yoxlanılma prosesi bəzən gecə saat 2-3-ə qədər davam edərdi. Şagirdlərin yazı işlərinə dəfələrə baxardı. Bir dəfə Respublika fənn olimpiadalarının müəllimlərdən mərasimində münsiflər heyətinin sədrlərindən bir nəfərə söz verilmesi təklif edilmişdi. Mən tərəddüb etmədən qaliblərimizi münsiflər heyəti adından ən gözəl Naqif müəllimin təbrik edəcəyini bildirmiş və onun çıxış etməsi təklini iki rəqəmli sürməşdüm. Naqif müəllim sehnədə çox qısa, ancaq çox menəli çıxış etmişdi. O, qalibləri, onların müəllimlərini və valideynlərini təbrik etmiş və ardınca isə “Şagirdlərin yazı işlərinin qiymətləndirilməsi prosesi zamanı münsiflər heyətinin işinə qarışmadıqları, sağlam rəqabət mühitinin yaradıldığı üçün hər kəsə münsiflər heyətinin adından təşəkkür-mürüm edirəm” - demişdi.

Təsadüfi deyildir ki, bu gün ölkəmizin en qabaqcıl ümumtəhsil müəssisələrində fizika fənnini tədris edən orta məktəb müəllimləri bir vaxtlar Naqif müəllimin tələbəsi olublar. O şagirdlərə ancaq fizikanı öyrətməklə kifayətlənməyib, onlara təməmbəşəri insani deyərləri, elmin sonsuz gözəllikləri, vətənimiz və böyük şəxsiyyətlərə qarşı olan sevgini aşılı-yardı.

Onun vəfatı ilə biz çox hörməti böyüyümüzü, Azərbaycan elmi çox görkəmli alimini, şagirdlərimiz isə savadlı və onları daima inkişafə sövq edən müəllimini, tələbələrimiz elmin dərinliklərində onlara yol göstərən mayak ifirmiş oldu. Ancaq yeganə təsəllimiz onun bir vaxtlar yetişdirdiyi, hazırda müxtəlif sahələrdə öz işini leyaqətle icra edən tələbələrdir. Bir daha yaxınlarına, dostlarına, əzizlərinə başsağlığı verir, Naqif müəllim üçün isə Allahdan rəhmət diləyirik.

Rəşadət Qədimalıhyev,

fizika üzrə Olimpiada komandanızın müəllimi:

- Naqif müəllimi orta məktəbdə oxuyarkən qiyabi olaraq tanıydım. Şəxsi tanışlığımız universitetdə oxuyarkən o zamankı Bakı Türk Liseyində olimpiadaçı şagirdlərə rəhbərlik etdiyim dövərə təsədүf edir. O zaman Naqif müəllim liseyde Beynəlxalq Fizika Olimpiadalarına hazırlaşan şagirdlərə olimpiada dərsləri keçirdi. Universitetin III kursunda oxuyarkən kvant fizikası dərsini Naqif müəllimin tədris etməsi ilə həm də müəllim-tələbə münasibətimiz başlamış oldu. O zaman olimpiada sahəsində six əməkdaşlığımız və dostluğumuz başlaşdı. Magistraturada oxuyarkən də bir neçə ixtisas dərsini Naqif müəllimən aldı. Daha sonra doktoranturaya daxil oldum və çox sevindirici idi ki, elmi rehberim möhz Naqif müəllim idi. 2015-ci ildən bəri Naqif müəllim Respublika Fizika Olimpiadalarının rəhbəri, mən isə münsiflər heyətinin üzvü olduğum üçün six-six görüşürdük. Naqif müəllim həm də Beynəlxalq Fizika Olimpiadalarının (Asiya Fizika Olimpiadası, Beynəlxalq Fizika Olimpiadası, Avropa Fizika Olimpiadası və s.) rəhbəri idi. Həmin olimpiadalarında mən də rəhbər kəməkçisi kimi iştirak etdiyim üçün xərçəndə Naqif müəllim dənizlərindən dərhal təqdim etdi.

Fuad Qarayev:

Naqif müəllim şagirdlərin seçimindən tutmuş son hazırlıq prosesinə qədər məsələlərə çox obyektiv və şəffaf yanaşardı. Onun rəhbərliyi altında Fizika fənni üzrə beynəlxalq olimpiadalarə hazırlıq komandamız 2015-ci ildən bu yana müxtəlif miqyaslı beynəlxalq olimpiadalarдан 6 gümüs, 15 bürünc olmaqla 21 medal qazanıb.

Rəşadət Qədimalıhyev:

2015-ci ildən bəri Naqif müəllim Respublika Fizika Olimpiadalarının rəhbəri, mən isə münsiflər heyətinin üzvü olduğum üçün six-six görüşürdük. Naqif müəllim həm də Beynəlxalq Fizika Olimpiadalarının (Asiya Fizika Olimpiadası, Beynəlxalq Fizika Olimpiadası, Avropa Fizika Olimpiadası və s.) rəhbəri idi. Həmin olimpiadalarında mən də rəhbər kəməkçisi kimi iştirak etdiyim üçün xərçəndə Naqif müəllim dənizlərindən dərhal təqdim etdi.

Azər Eyyazov:

Orta məktəbi bitirirdən sonra da Naqif müəllimlə bəzi layihələrdə birləşdə işləmişik. 2009-cu ildə Azərbaycanda Ümumdünya Gənclərin Elm Olimpiadasında Naqif müəllimlə mən olimpiadanın fizika bölməsinin mükəmməl bir şekilde həyata keçirilməsinə kömək etmişik. Bundan əlavə, Naqif müəllimin tələbələri ilə bir neçə dəfə fizika ixtisasının geləcəyi, bu yolda irəliləmək və karyera qurmaq haqqında səhbatlıdır.

Elnur Hacıyev:

Yaxşı yadımdadır, biz hələ 10-cu sınıfda olanda bizimlə fizika məsələlərimi uzun-uzadı müzakirə edirdi, fikirlərimizə dəyər verirdi, mövzuya ciddi maraq oynaması bacarırdı. Biziñlə arada böyük yaş fərqi olsa da, ruhən cavan idi və bizimle asanlıqla ünsiyyət qururdu. Gündəlik ugurlarımızda Naqif müəllimlə mən olimpiadanın fizika bölməsinin mükəmməl bir şekilde həyata keçirilməsinə kömək etmişik. Bundan əlavə, Naqif müəllimin tələbələri ilə bir neçə dəfə fizika ixtisasının geləcəyi, bu yolda irəliləmək və karyera qurmaq haqqında səhbatlıdır.

Nəbiyevin saysız istedadlı gənclərin

nürdündəki, yəqin tezliliklə sağalıb yəniden aramızda qatalıq. Həc ağlıma da gəlməzdə ki, Naqif müəllimlə bir daha görə bilməyəcəyik. Ölüm xəbərinə eşidəndə çox sarsıldım və üstündən 2 həftəyə yaxın vaxt keçəsə də hələ də inanmaq istəmirdəm.

Naqif müəllimlə həm müəllimlərə, həm də insan olaraq qəlbimizdə dərin izlər qoyub getdi. Ona Allardan rəhmət, yaxınlarına başsağlığı dileyirəm.

Azərbaycanda olimpiada hərəkatının təşkilatçılardan olan Naqif

nürdündəki, yəqin tezliliklə sağalıb yəniden aramızda qatalıq. Həc ağlıma da gəlməzdə ki, Naqif müəllimlə bir daha görə bilməyəcəyik. Ölüm xəbərinə eşidəndə çox sarsıldım və üstündən 2 həftəyə yaxın vaxt keçəsə də hələ də inanmaq istəmirdəm.

Naqif müəllimlə həm müəllimlərə, həm də insan olaraq qəlbimizdə dərin izlər qoyub getdi. Ona Allardan rəhmət, yaxınlarına başsağlığı dileyirəm.

Azərbaycanda olimpiada hərəkatının təşkilatçılardan olan Naqif

Böyük MÜƏLLİM, sadə İNSAN

Naqif Nağıyev xatirələr işığında...

Gənclərinin Elm Olimpiadasında Naqif müəllimlə mən olimpiadanın fizika bölməsinin mükəmməl bir şekilde həyata keçirilməsinə kömək etmişik.

Bundan əlavə, Naqif müəllimin tələbələri ilə bir neçə dəfə fizika ixtisasının geləcəyi, bu yolda irəliləmək və karyera qurmaq haqqında səhbatlıdır.

Ötən bazar ertəsi Naqif müəllimin vəfatı haqqında ilk xəbəri oxuyanda, əvvəlcə eli bildim nəsa seyazılıb, sonra fikirləşdim, bəlkə mən yuxudayam. Bir neçə ay bundan əvvəl, Ramazan bayramı günlərində onunla yazmışdım, düzünü desəm, hələ də Naqif müəllim kimi bir insanın bu dünyadan köcdüyünə inana bilmirəm. Allah rahmet etsin, nur içinde yatsın və yaxınlarını qorusun.

Bu virus manim gözlediyimden daha təsirli oldu, ancaq insanın özünə yaxın birini həyətindən aparanda çox şəxsi bir təsəssürat yaranır.

İnşallah daha çox insan itirmədən bu virusu möğləub edə bilərik.

Elnur Hacıyev, Honkong Elm və Texnologiyalar Universitetinin PhD doktorantı:

- Doğruluğuna inanmaq istəmədiyim bu acı xəbəri Honkonqda aldım. Naqif müəllimin bizi keçdiyi gözlə dərslərində illər ötsə belə, ata kimi qayğısına hər zaman hiss etmişəm. Naqif müəllimin aramızdan ayrılmış ürəyindən dərin iz qoydu..

Ramazan bayramında görüntülü danışmaq nəsib olmamış, hal-havalı yerindəydi. Yaxşı ki, o səhbatimiz sonuna doğru ona “sizi ikinci atam kimi bilirom, qayğıınızı hər zaman hiss edirəm” demişdim. Allah qonqronı rəhmət eləsin! Yeri-yurdum Beşit əlsən!

Naqif müəllim uzun illər minlərlə tələbə yetişdirib, Azərbaycan təhsilində böyük bir iz buraxıb. Hər zaman tələbələrlə yaxın ünsiyyət qurmayı bacarıb və özünü sevdirdib, öyrədiklərini sevərək öyrədib.

Yaxşı yadımdadır, biz adı layiqincə dəyərlişənlərindən əsir gələnlər. Naqif müəllim kimi. Vaxtsız ölüm istəddə, səmimi, qayğışə insani aramızdan qəfil aparsa da, ölüm belə onun parlaq xatırəsi qarışında acizdir. Onun yetirmələrinin bundan sonra da elm məbədinə gedən yolda öz uğur salnamalarını yazacaqlarına, Vətənimizə, təhsilimizə öz lağılı töhfələrini verəcəklərinə inanıb.

Bu bir həyat fəlsəfəsidir ki, gözün nüru, ürəyinin istiliyini, şəfqətin başşalarından asırğaməyənlər yaddaslarından silinmir, xatırələrdə, könüllərdə özünə əhdəlik qazanır. Neçə-neçə istedadlı gənc üçün əsl məktəb olan Naqif müəllimin xatırəsi sevənlərinin qəlbindədir və həmisi yaşıyacaq. Naqif müəllim bir çoxlarım yaddasında məhəz bu cür qala-caq - Böyük MÜƏLLİM, sadə və səmimi İNSAN.

Ruhun şad olsun, MÜƏLLİM!

Tarix boyu türk dünyası bəşəriyyətə böyük töhfələr vermiş, zəngin mədəni irs yaratmış, dahi mütefəkkir - şəxsiyyətlər yetişdirmişdir. Belə böyük şəxsiyyətlərdən biri də Türküstəndən doğan günəş kimi yadda qalmış Xoca Əhməd Yəsəvidir. X.Ə.Yəsəvi (1103-1166) XI yüzillikdə yaşamış, təxminən 63 il ömür sürmüştür. Sufizmin görkəmli nümayəndəsi, Orta Asiyada yaşamış və bütün türk - islam dünyasının böyük mütefəkkir filosofu kimi sevilən X.Ə.Yəsəvi yaradıcılığı mənəvi - əxlaqi dəyərlər xəzinəsidir. Onun yaradıcılığında insan tərbiyəsinin bütün vacib komponentləri əksini tapmışdır. Ə.Yəsəvi nəfsin tərbiyə olunmasını, əmək tərbiyəsini, ailə tərbiyəsini və ümumiyyətlə, sağlam nəsil tərbiyə etməyi cəmiyyət üçün olduqca vacib sayır.

nü sevgi, məhəbbət hissi ilə daim alovlandırmaya çalışmalıdır.

Pedaqogika elminin mənbələrindən biri kimi

İntiqam CƏBRAYILOV,
Azərbaycan Respublikasının Təhsil Institutunun
Təhsil naziriyəsi səbəsinin müdürü,
pedagoqika üzrə elmlər doktoru

Böyük mütefəkkirin belə bir fikrini diqqət edək:
“Nəfsini sən özbaşına buraxma, çəkin”.
Yaxud:
“Yüz min bala başa düşə intəmə
Ondan sonra eqş sirrin bilər dostlar”.

Nümunədən göründüyü kimi, Ə.Yəsəvi nəfsi özbaşına buraxmağı məsləhət görür. Çünkü bir çox bələlər insanın öz nəfşinə sahib cəxa bilməməsiylə bağlı olur. Bundan əlavə, insan nə qədər ağır, çətin vəziyyətə düşə belə, səmmalı, möhkəm olmalı, bələlər qarşı mübarizə aparmalı, öz sirrin basqlarına verməlidir. Əks halda insan qalibi ilahi eşqden uzaq olar və kamil insan seviyyəsinə çatmaq mümkün olmaz.

Ə.Yəsəvi yazardı ki, insan həmişə yaxşılıq etmeli, amma onu da ilahi eşq ilə heyata keçirməli, özünü reklam etməlidir. Yaxşılıq eşq, semimiyətə osaslanmalıdır. Əks halda o xeyrli əməlin özündən do faydalara olmaz. Əslindən riyakarlıq, mənəviyyatdan uzaqlıq, abır-haya hissini olmaması həm de nəfəs, semimi olmaqla bağlıdır.

**Sağlam təfakkür,
sağlam düşünəcə**

Heyat təcrübəsi də göstərir ki, mənəvi dəyərlərə hörmətsizlik, davranış pozuntuları insanın öz nəfşini cilovlaya, nəfşinə qalib gələ bilməməsi ilə bağlıdır. Ona görə də ilki növbədə insan sağlam təfakkür, sağlam düşüncə sahibi olmalıdır. Ə.Yəsəvi yazardı:

*Nəfs yoluñ gırın insan rəzil olur
Yoldan qıxbın gühən edir, insanhıñdan uzaq olur
Nəfsini boğ, nəfsini boğ, ey pisliliklər edən!
Nəfsin səni son anda kölä eylər!*

Davranışını zahirən yaxşı göstərməyə çalışan insan daxilişən saf, təmiz deyilsə, bələlərinə də mənəviyyatlı insan demək doğru deyil.

Türk dünyasının böyük şəxsi Ə.Yəsəvinin bu baxımdan fikirləri maraqlı doğurur:

*Görünüşü sufiyə bənzər, qiyamından qorxmazlar,
Günah və haram bilməz, günahlardan ürkənəzər.*

Ə.Yəsəvi həmişə zəiflərə, kömək ehtiyacı olanlara yardım etməyi insanların şörtlərindən sayırdı. Böyük mütefəkkir yazardı ki, eziyyət çəkən, mənəvi dəstəyə ehtiyacı olan insanlara kömək etmək hər birimizin borcumuzdur. İnsan mənəm - mənənlək prinsipindən uzaq olmalı, özünü başqlarından üstün tutmamalıdır:

Harda görsən könlü qırıq, mərhəm o!
Bircə məzələm yolda qalsa, yoldaş o!
Məhşər günü dörgələhəna məhrəm o!
Mənəm - mənəm deyənlərdən uzağım!

Ə.Yəsəvi türklər tərəfindən islamın daha dərinəndək olunması üçün yeni bir məktəbin əsasını qoymuşdur.

Xoca Əhməd Yəsəvinin yaşadığını dövrədə adəbiyyat və elm dilleri fars və ərəb dilleri id. Sadə xalq işe öz dilində - türk dilində maarifləndirmək, islam dinini bu dildə təbliğ etmək dəhaç fayda verirdi. Ona görə də Ə.Yəsəvi fəsəvvər ruhunda yazdıqı əsərlərə sadə xalqın qəlbini ilahi eşqə alovlandırdı.

**Pedaqoji ideyalar,
tərbiyəvi fikirlər**

Hələ sağlığında Türküstən elinin aqsaqqalı, “Piri - Türküstən” adı ilə tannan X.Ə.Yəsəvinin əsərlərindən bəhs etmək bir məsələni də xüsusi vurgulamaq istəyir. Bu da böyük mütefəkkirin əsərinin başdan-başa

Yəsəvi əsərinin elmi-pedaqoji tədqiqata cəlb edilməsi olduqca gərəklidir

pedagoqı ideyalarla, tərbiyəvi fikirlərlə zəngin olması faktıdır.

Məlumdur ki, pedagoqika təhsil, təlim, tərbiyə vo şəxsiyyətin formalşdırılması problemlərini öyrənen elm sahəsidir. Yetkin şəxsiyyətin formalşdırılması ilk növbədə onun qazandığı biliklər, aldığı tərbiyə ilə, ona edilən konar təsirlər, daha doğrusu, mühüm təsirlər ilə six bağlıdır. Təcrlübə göstərir ki, insanın qazandığı biliyin məzmunu, aldığı tərbiyənin istiqaməti necədir, şəxsi keyfiyyətləri də həmin məzmun və istiqamətə uyğun olur. Bu baxımdan X.Ə.Yəsəvinin yaradıcılığı pedagoqika elminin mənbələrindən biri kimi müümən şəhərinə kəs edir.

**Mənəvi tərbiyə ilə
bağlı ideyalarından istifadə**

Müsəris dövr üçün kifayət qədər aktuallığını, elm-nəzəri və praktik əhəmiyyətini nəzərə alaraq onun yaradıcılığının elmi-pedaqoji baxımdan aşdırılmasına, əsərinin dərinəndən tədqiqi, mənəvi tərbiyə ilə bağlı ideyalarından təlim-tərbiyə prosesində istifadə faydalıdır.

Pedaqogika elmi səbüt edir ki, böyükən nəsillərin şəxsiyyətini kimi yetişməsində emək tərbiyəsi müümən yer tutur. Tədqiqatlar göstərir ki, insan hələ kiçik yaşlarından eməya alışdırılmış, zəhmətin insan hayatınə dərəcədə dolanımagın vaciblığını dərk etməli, başqlarının eməyi hesabına yaşamalıdır. Başqasının eməyi hesabına yaşayan insanın inşanlığın qədrini bilməz, dəyərlərə doğru, düzgün qiymət verməyi bacarmaz, haqq-ədaləti qorumaqdə maraqlı olmaz. Haqq-ədalət olmayan yerdə isə tərbiyəvi təsirler zoif olar, yetkin şəxsiyyətin formalşdırılması çətinləşir. Möhz buna görə də pedagoqika elmində tərbiyədən bəhs olunarkən emək tərbiyəsi ayrıca bölmə kimi verilmiş, onun insan hayatındaki rolu elmi cəhətdən əsaslıdır. Heyat təcrübəsi göstərir ki, həqiqətən, insanın şəxsiyyətini kimi formalaşmasına emək tərbiyəsinin son dərəcə güclü təsiri vardır. Bu baxımdan X.Ə.Yəsəvinin əsərində halal əməyin, zəhməti ilə yaşımanın üstünlükleri haqlı olaraq on plana çəkilir, bu yolla ailə dolandırımanın faydaları geniş şəkildə, döndənə vurğulanır.

Pedaqogika elə bir elm sahəsidir ki, burada həm də təhsil müəssisələrindən bütün yəqinən quruluşuna aid insanlar, yaşlılar, təhsilənlərin, yaşlıların təlim-tərbiyə məsələləri əksini təpib. Ə.Yəsəvi əsərində de insanın ömr boyu heyat tarzına, elm öyrənmək, meriştən sahibi olmaq, əxlaqi - mənəvi dəyərlərə yiyələnmək və s. məsələlərənən olduqca qiyməti fikirlər, örnəklər vardır. Bu fikir vo ideyaların boşarı, dünəvi elm olan pedagoqikaya gotiriləmis, bu elmin mənbələri sırasında geniş təhlilin verilmesi vacibdir. Bununla yanaşınan haqrız dövrə, milli, beşəri, dünəvi dəyərlərə maraqlı, diqqətin ardlığı bir zamanda zəngin yaradıcılıq xəzinəsi olan X.Ə.Yəsəvi əsərinin elmi-pedaqoji tədqiqatı cəlb edən, onun elmi-nezəri əhəmiyyətini göstərməklə bərabər, praktik dəyərinin üzə çıxarılması olduqca gərəkdir.

Ə.Yəsəvi mənəvi yüksəlişə, kamilliyyə gedən yolu sadə dille təsvir edir və hər kəsi kamil insan - şəxsiyyət kimi yetişməyə səsleyir. “Divani-Hikmət” əsərində Ə.Yəsəvi insanın ömr yolunda her yas dövrünün özünəməxsus xüsusiyyətlərini izah edir. Qırx yaşı insan, Ə.Yəsəviye görə, kamilliyyə zirvəsinə çatmış insandır. Bu dövrə artıq hər kəsi keçdiyi ömr yolunda derindən nezə salmalıdır, günahlardan xilas olmaq üçün tövbə etmeli, mənəvi - ruh dünəyinən zirvəsində olmalıdır. Bütün bunlara nail olmaq üçün insan həmişə ilahi eşqə yaşamalı, insanlara qarşı məhəbbəti olmalıdır, öz könlü-

“AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ”

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor

Sarvan İbrahimov

538-21-55

Mühasibatlıq

539-67-74

Reklam və elanlar

539-20-77 (tel/faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılın
və “Azərbaycan” nəşriyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümlə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 sayılı “Mətbuat şöbəsi”

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisenziya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4258, Sifariş 1676

Məsul növbətçi: O.Mustafayev

Etibarsız sayılr

Cəlilabad şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi 2009-cu ildə bitirmiş Əliyev Əli Şəmsəddin oğluna verilmiş B-646938 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

İmişli şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Tağıyev Tural Vahid oğluna verilmiş B-082765 nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Şərur rayon Mahmudkənd tam orta məktəbini 2007-ci ildə bitirmiş Qəhrəmanov Süleyman Vidadi oğluna verilmiş A-3385348 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Laçın rayon Quşçu kənd tam orta məktəbin IX sinfini 1994-cü ildə bitirmiş Əliyeva (Hüseynova) Rühiyyə Roşid qızına verilmiş A-010380 nömrəli şəhadənamə itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Kəngərli rayon Böyükdüzü kənd tam orta məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Quliyeva Gülnar İsmayılovna verilmiş A-339904 nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Sırvan şəhər 18 nömrəli tam orta məktəbi 1994-cü ildə bitirmiş Əmənova (Babayeva) Əminə Novruz qızına verilmiş A-010380 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Kürdəmir şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbi 1991-ci ildə bitirmiş Quliyev Vitaliy Ramizoviç verilmiş 214022 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Bakı şəhər 149 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci ildə bitirmiş Ziyadxanova Rəsmiyə Ramiz qızına verilmiş 127143 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Sabirabad şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Rzayev Elşən Əlsalam oğluna verilmiş A-378951 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Sabirabad şəhər N.Nərimanov adına Liseyi 2017-ci ildə bitirmiş Əmənov Hüseyn Həmzə oğluna verilmiş E-000959 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti tərəfindən 2016-ci ildə Hüseynov Yusif Sahib oğluna verilmiş A-100271 nömrəli bakalavr diplomi və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Qazax rayonu Xanlıqlar kənd tam orta məktəbini 2005-ci ildə bitirmiş Əliyev Səmərəli həqiqətən, olduqca vacib məsələdir. Bütün yaradılmışla ilahi eşqin parlaq nümunəsi olan Yəsəvinin tarixi türk - islam dünəyinən mənəvi - ruhi yüksəlişinə tekan vermiş bir bulaq - çeşme; fikir, ideya mənbəyi, ucalış yolu, məktəb olmuşdur. Bu məktəbin yetirmələri sonraları dövrlərdə türk dili və mənəviyyətin inkişafına böyük töhfələr vermişlər.

Təcrlübə vo aradırmalar göstərir ki, mədəni əsərin öyrənilməsi və öyrənilməsindən təhsilənlərin yetkin şəxsiyyət kimi formalaşmasında böyük rol oynayır. Türk - islam dünəyinə aid olan mənəvi dəyərlər həm də dünəvi dəyərlərdir. Böyükən nəsillərimiz təhsilənlərin obyektiv, geniş öyrənilməsi və tətbiqi imkanları vardır. Bu baxımdan tədqiqatçı, pedagoq - alimlərin və müəllimlərin bu problemlə dəha ciddi diqqət yeməklərənən vurğulanır.

Sabirabad rayon Ulacalı kənd tam orta məktəbi 2012-ci ildə bitirmiş İsmayılova Səliqə Həzi qızına verilmiş B-143759 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılr.

Peşə təhsili müəssisəsində bir ilk

Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsili Mərkəzində yüksək texniki peşə - subbakalavr səviyyəsi üzrə tədrisə başlanılacaq

➡ Əvvəli səh.1

Ruhyyə DAŞSALAHLİ

8 texniki ixtisas üzrə 30-dan çox videodərsin çəkilişi aparıldı və "Youtube" kanalında yayılmışdır. Həmin resursdan nəinki Peşə Təhsil Mərkəzinin təhsilənləri, hətta ali məktəb tələbələri də yararlandı. Bundan başqa, dövlət-özəl tərəfdən işlədilən texniki ixtisaslarla bağlı təsdiqlər nəzərdən keçirdik. Peşə təhsil sistəmində yenilik olan Koreya peşə modelini əsaslanan tədris programı ilə bu birlilik sınaqdən təhsilənlərin təhsilə olan həvəsi, mühəndis-pedaqoji heyətin öhdəliyi qarşı olan məsuliyyəti, emekdaşlıq etdiyimiz dövlət və özəl sektorun nümayəndələrinin aramızda destəyi, innovativ texnologiya vəsiti artırmaq və qabaqlayıcı tədbirlər sayəsində uğurla çıxdı. Tədris prosesi zamanı emek bazarında apardığımız fasiləsiz anlaşmalar, yeni-yeni emekdaşlıqları atdıǵımız imza, emekdaşlıq etdiyimiz şirkət mütəxəssislərinin müəmmədi tədris prosesində iştirak yetişdirdiyimiz kadrların müasir tələblərə cavab verəcəyinə dair əminlik yaradır.

Tələbə qəbuluna start verildi

- Artıq yeni tədris ilinə hazırlıqlar başlayıb. Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi iyulun 6-dan etibarən pilot peşə təhsil programlarına 2020-2021-ci tədris ili üzrə tələbə qəbuluna start verib.

- Bəli, Peşə Təhsil Mərkəzində təhsil almaq istəyən şəxslər müəssisənin rəsmi saytını vasitəsilə (<http://bii.edu.az>) iyulun 24-dək elektron qeydiyyatdan keçmək imkanına malikdirlər. Qeydiyyat başa çatdıqdan sonra elektron arızaların qiymətləndirilməsi həyata keçiriləcək. Ərizelərdəki məlumatların uyğunluğu yoxlanıldıqdan sonra yüksək notica əldə edən nəzədlər növbəti mərhəleyə dəvət ediləcəklər.

- Yüksək nəticəni kimlər əldə edəcək?

- Tam orta təhsil və ixtisas fanları üzrə qiyməti

yüksək olanlar. Onlara ikinci mərhələdə seçidləri ixtisaslar üzrə sual və tapşırıqlar teqdim ediləcək.

- Bu ildən Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində yüksək texniki peşə təhsili, subbakalavr programlarında təhsil almaq da mümkün olacaq?

- Elədir. Təhsil almaq üçün Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində tam orta təhsil bazasından "Torna və freezer dəzgahlarının operatoru", "Avtomobil diagnostikası və təmiri ustası", "Sənayedə quraşdırma işləri üzrə usta", "Elektronika ustası", "Elektrik avadanlıqlarına xidmət və temir üzrə elektrik montyoru", "İnşaat ustası", "Mebel ustası", "Veb dizayn və program təminatçısı", "Avtomatika üzrə usta" adlı fərqli ixtisaslar üzrə 1 illik (texniki peşə təhsili). "Nəqliyyat vəsiti tərəfənən texniki istismarı", "Kompüter sistemlərində program təminatı" ixtisasları üzrə isə 3 illik subbakalavr, yüksək texniki peşə təhsili) proqramlarda təhsil almaq mümkündür. Üçüncü qazanan namızədlər üçün geniş imkanlarımız var. Bilirsiniz ki, Mərkəz ən müasir maddi-texniki baza ilə təchiz edilib. Koreyalı ekspertlərlə birgə hazırlanmış tədris programları əsasında tədris aparan mühəndis-pedaqoji heyətin öksürüyüti Koreya Respublikasında 3 ay müddətində ixtisasartırma təlimlərində olub. Tədris 4300-dən çox Koreya istehsalı avadanlıqla təchiz olunan 25 laboratoriya həyata keçirilir.

- Çətin program, koronavirus və tamamilə yeni olan peşə təhsil mərkəzi. Mənimməmə faizi qaneedici oldumu? Size, emek bazarı ilk buraxılışımızdan razı qalacaqmı? Ümumiyyətlə, ötən bir ildə emek bazarının nəzərini yoxladınız... Necə bilirsiz, bu bazarın tələbinə ödəyə biləcəksiniz?

- Bəli. Mərkəzə 2019-2020-ci tədris ili birillik tədris programı üzərindən həyata keçirildi. Əmək bazarında həzirdə tələb olunan ixtisaslar üzrə müvafiq təkliflər irəli sürüldü. Tədris ilinə başlamadan önce şirkətlərin tədris programlarına dair reylerini topladıq və tətbiq etdik. Bununla yanaşı, tədris ili ərzində texniki ixtisaslarla bağlı təsnilətlər nəzərdən keçirdik. Peşə təhsil sistəmində yenilik olan Koreya peşə modelini əsaslanan tədris programı ilə bu birlilik sınaqdən təhsilənlərin təhsilə olan həvəsi, mühəndis-pedaqoji heyətin öhdəliyi qarşı olan məsuliyyəti, emekdaşlıq etdiyimiz dövlət və özəl sektorun nümayəndələrinin aramızda destəyi, innovativ texnologiya vəsiti artırmaq və qabaqlayıcı tədbirlər sayəsində uğurla çıxdı. Tədris prosesi zamanı emek bazarında apardığımız fasiləsiz anlaşmalar, yeni-yeni emekdaşlıqları atdıǵımız imza, emekdaşlıq etdiyimiz şirkət mütəxəssislərinin müəmmədi tədris prosesində iştirak yetişdirdiyimiz kadrların müasir tələblərə cavab verəcəyinə dair əminlik yaradır.

- Çətin program, koronavirus və tamamilə yeni olan peşə təhsil mərkəzi. Mənimməmə faizi qaneedici oldumu? Size, emek bazarı ilk buraxılışımızdan razı qalacaqmı? Ümumiyyətlə, ötən bir ildə emek bazarının nəzərini yoxladınız... Necə bilirsiz, bu bazarın tələbinə ödəyə biləcəksiniz?

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Qəbulunaya keçirilən ixtisaslar üzrə müəyyən rəy yaratmaq və təhsilənlərin həmən ixtisaslar üzrə maraqlarını üzə çıxarmaq məqsədilə sonən qəbuluna başlamazdan öncə təlimlər təşkil etməyi planlaşdırırdı.

- Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu?

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peşə təhsilinin vacibliyinin aşılması, eyni zamanda Mərkəzin peşə təhsil imkanları ilə dənənən fəaliyət məlumatlaşdırmaq məqsədi ilə müəyyən fəaliyyət planımız var. Sözdən tətbiqat planı dair işlərin bir qismi pandemiyanın öncə gəlmişdir. Belə ki, Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində peşəyənən üzrə tətbiqat işlərinin aparılması, gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi üçün müəllim və pedaqoji-mühəndis heyətinin tətbiqat planını təqdim etməyi planlaşdırırdı. Nəzərdə tutulan həmən təlimlər baş tutdu.

- Gənclərin peşəyə istiqamətləndirilməsi yönündə mərclifləndirmə işlərinin aparılması və peş